

MEIE HOOLIME KA PÄRAST VALIMISI!

EESTI KESKERAKONNA VALIMISPLATVORM TARTU LINNAVOLIKOGU VALIMISTEKS 2009. AASTAL

18. oktoobril toimuvad Eestis kohalike omavalitsuste valimised. Ka Tartu valib omale uued linnajuhid.

Olukord Eestis on kriitiline. Kahe aastaga on riigis valitsev koalitsioon suutnud meie maa arengupotentsiaali maha mängida. Valitsuse püüdlused oma ebaõnnestumisi varjata ja neid kohalike omavalitsuste kaela veeretada on tugevalt pärssinud ka meie kodulinna arengut.

Meie, Eesti Keskerakonna kandidaadid neil valimistel, oleme veendunud, et rohkem kui kunagi varem peavad lubadused olema realistlikud – heade aegade pilveprojektidele tuleb öelda kindel „ei”!

Tähtsaim märksõna järgnevaiks neljaks aastaks on inimeste toimetulek – just selle tagamine on tänase Eesti ja tänase Tartu põhiline ülesanne. Hoolimata kriisist ei saa vähendada sotsiaalsfääri, tervishoiu, hariduse (ka huvihariduse) ning töökohtade loomiseks tehtavaid kulutusi. Tähtis roll eriti tänases olukorras on sotsiaalsel turumajandusel, mis tähendab hoolivust kõigi suhtes. Ühises kodus Tartus on tähtsad kõik inimesed, vaatamata nende vanusele, soole, rahvusele.

Teine märksõna on tulevikku vaatamine. Lähiajal tuleb teha nii mõnigi kulutus selleks, et hiljem oluliselt raha kokku hoida. Ka kitsad ajad suudavad pakkuda ootamatult nutikaid lahendusi selleks, et kriisi järel saaks saabuda uus kasv. Järgneval neljal aastal jõuame ilmselt vähe ehitada. Seda enam peame aega kasutama planeerimiseks, mõtlemiseks, ka unistamiseks

ja probleemide linlastega läbi arutamiseks. Ainult nii saab Tartust ilusam, parem ja mõnusalt inimese poole pööratud näoga kodukoht meile kõigile.

Meie töötame selle nimel, et aastal 2030, mil Tartu linn saab 1000-aastaseks, oleks tal perspektiiv saada parima elukeskkonnaga linnaks Euroopas. Ja ka selle nimel, et 2032 aastal tähistaks Tartu Ülikool oma 400. sünnipäeva väärikalt koos teiste Euroopa juhtivate ülikoolidega ega piirduks pelga mälestusega, et kunagi oli Tartu kuulus ülikoolilinn.

I DEMOKRAATIA JA KOOSTÖÖ ON MEIE SÜDAMEASI!

1. KESKERAKONNA POLIITIKA KOHALIKELE OMAVALITSUSTELE VAJALIKE TÖÖTINGIMUSTE LOOMISEL

Linn kui kodanikule kõige lähim võimukandja kannab suurimat koormat ühiskonna valupunktide vastu võitlemisel ning nende lahendamisel. Linna keskseks ülesandeks on inimsõbraliku elukeskkonna, noorte perede toimetuleku, haridus- ja kultuurielu jätkusuutlikkuse, eaka põlvkonna ja abivajajate hoolekande, arstiabi kättesaadavuse, teede korrashoiu ning arendustegevuseks investeerimisvõime arendamine. Selleks, et omavalitsus suudaks täita temale pandud ootusi, peavad täidetud olema kindlad tingimused ning tagatud piisav tulubaas.

1. 1994. aastal ratifitseeris Eesti riik Euroopa Omavalitsute Harta, mis ütleb, et omavalitsutele tuleb tagada oma kohustuste täitmiseks vajalikud vahendid ja nende laekumine sõltumata keskvalitsuse suvast. Euroopalik õigustraditsioon ütleb, et omavalitsustega konsulteeritakse õigeaegselt ja sobival viisil kõigis piirkonna arenguid

mõjutavates küsimustes. Need põhimõtted on ka Keskerakonna valimisplatvormi alustaladeks.

2. Eesti Keskerakond peab hädavajalikuks kohaliku omavalitsuse tugevdamist. Linnad ja vallad peavad suutma tagada oma eesmärgi – kohaliku elu tasakaalustatud arengu. Elanike ootustele vastavate teenuste pakkumisega saab tõsta kogukonna ja koos sellega ka ühiskonna heaolu.
3. Eesti vajab maksureformi: selleks, et nii Tartu kui kõik teised Eesti omavalitsused saaksid realselt ja kvaliteetselt täita neile pandud ülesandeid, taotleme kohalike omavalitsuste eelarve osakaalu suurendamist 18-19%-ni SKP-st (täna on see 9-10%). Maksureformiga ei saa ja ei tohi mistahes kriisile viitamisega viivitada, kuna see laiendaks kriisi veelgi.
4. Peame vajalikuks otsustavalt kiirendada linnade ja valdade arenguks vajaliku maa munitsipaliseerimist.

2. TARTU – LÕUNA-EESTI ARENGUMOOTOR

Tartu on Eesti suuruselt teine linn ning kolka-poliitiline lähenemine tema probleemidele oleks kuritegelik nii kogu Eesti kui ka linna enda arengu seisukohalt. Tartu on Eesti hariduse-, teaduse, kultuuri- ja meditsiinipealinn ning sellest tuleb lähtuda ka tema edasise arengu kujundamisel. Kaasame sellesse töösse meie esindajad nii Europarlamendis, riigikogus kui omavalitsusliitudes. Tartu viljakas areng omakorda aitab jõuliselt kaasa kogu Eesti ees seisvate ülesannete lahendamisele. Tartu roll Lõuna-Eesti elus on jäänud tagasihoidlikuks. Selle üheks põhjuseks on olnud ka linna üleväärsuskompleks ja leigus regionaalse koostöö suhtes.

Oleme veendunud, et Tartu peab saama kogu Lõuna-Eesti arengumootoriks. Selleks me:

1. Peame vajalikuks Tartu linna tugevamat integreerumist ümberkaudsete valdadega ning ühiste arenguprojektide koostamist ning realiseerimist. Selle töö esimeseks etapiks on omavalitsusliitude rolli oluline suurendamine.

2. Meie strateegiliseks eesmärgiks on Tartu ümbruskonna valdade tihedam integreerimine ning ühinemine nn Suur Tartuks. Järgime selle juures, et võidaksid kõik piirkonnad ega toimuks ühegi osapoole ahistamist või huvide eiramist. Tunnustame omavalitsuste vabadust liituda või mitte liituda. Igasugune reform ja ühinemine eeldab kohalike elanike põhjalikku ja objektiivset teavitamist, nende osalust võimaliku ühinemise ettevalmistamisel ning lõpliku otsuse langetamisel.
3. Nii kogu Lõuna-Eesti huvides, aga samuti selleks, et säilitada Tartu jätkuvat püsimist Euroopa teaduskaardil, peame hädavajalikuks rahvusvaheliste ühenduste arendamist. Oleme aastaid töötanud Tartu lennuliikluse taastamise nimel ning peame vajalikuks selle töö jätkamist.
4. Arendame tihedamat koostööd Tartut ümbritsevate omavalitsustega eelkõige linnaäärsete uuselamurajoonide rajamisel.

3. TARTU – TUGEVA KODANIKUÜHISKONNAGA KODUKOHT

Eesti Keskerakond toetab avatud ning elanikulähedast juhtimist. Oleme seisukohal, et mida tugevamad ja tegusamad on kodanikuühendused, seda tugevamad on kohalikud omavalitsused ja riik tervikuna. Samas peame vajalikuks linlaste tunnustamise süsteemi arendamist.

Tartu arenguks on vajalik kaasata võimalikult aktiivselt kõigi kodanike initsiatiivi. Selleks me:

1. Koostame kodanikuühiskonna arendamise koostöölepe. Seadustame kohaliku rahvahääletuse ning arendame teisi vahetu demokraatia võimalusi, küsima enne oluliste otsuste langetamist elanike arvamust ja kaasama neid otsuste tegemisse.
2. Anname kodanikualgatusele ning erinevatele kodanikuühendustele (linnaosade seltsid, ka eriala- ja huviühingud) avaramad võimalused linna asjades kaasa rääkida ning oma loominguulist initsiatiivi rakendada. Langetame suurt avalikku huvi pakkuvaid otsuseid alles peale nende põhjalikku läbiarutamist kodanikeühendustega või piirkondlike seltsidega.
3. Toetame mittetulunduslike organisatsioonide kaasamist linnaelu probleemide

lahendamisse.

4. Loomme Raeklubi endiste linnajuhtide vaimupotentsiaali ja kogemuse ärakasutamiseks.
5. Toetame noorte, eakate jt huvigruppide ning mittetulundusühingute ümarlaudade loomist.
6. Kutsume ellu Aukodanike Kogu, kes linnavalitsuse asemel valib linlaste ettepanekute hulgast uued aukodanikud.
7. Viime sisse teenetemärgi „Tartu Raudvara“ pikka aega Tartus töötanud inimeste tunnustamiseks.

II TARTLASTE TOIMETULEK ON MEIE SÜDAMEASI!

1. TARTU - SOTSIAALSELT TURVALINE KODUKOHT

Keskerakond seab edasiliikumise aluseks hoolivuse, tasakaalu ja kõigi inimeste vajaduste arvestamise. Kriisiaegse kärpimise tingimustes saavutasime, et siiski kasvas 2009. aasta linnaeelarves vaid sotsiaalvaldkonnale kulutatav summa. Kuid see on loomulik – nii perede kui eaka põlvkonna toimetulek on inimsõbraliku riigi ja kohaliku omavalitsuse aluseks.

Tartu inimesel peab olema võimalus tööd teha, õppida või lasteaias käia, vaba aega veeta. Me oleme saanud oma linna päranduseks eelnevatest põlvkondadelt. Hindame seetõttu kõrgelt eakate inimeste panust meie linna ja riigi ülesehitamisse ja peame ülimalt tähtsaks osutada neile vajalikku tähelepanu ja toetust.

Linlaste toimetuleku tagamisel on olulisel kohal piisava hulga töökohtade olemasolu. Tegutseme nii riigi kui linna tasandil soodsa ettevõtluskeskkonna kujundamise, olemasolevate töökohtade säilimise ja uute töökohtade loomise nimel.

Meie soovime sellist Tartut, kuhu tahetakse elama tulla, mitte sealt olmemurede tõttu ära kolida. Selleks me:

1. Loome kriisi ajal vastavalt linna võimalustele sotsiaalseid töökohti. Rakendame töötuid Tartu linnale vajalikel avalikel töödel.
2. Peame ka kriisi ajal esmatähtsaks Tartu linna ja tartlaste arenguvõimaluste kindlustamist. Seetõttu loome võimalusi töötute ümberõppeks ja kvalifikatsiooni tõstmiseks vastavalt nende võimetele.
3. Tunnustame iga inimese õigust kodule. Loome tugisüsteemid inimestele, kellel on probleeme kodulaenude võlgnevustega.
4. Jätkame munitsipaal- ja sotsiaaleluruumide rajamist vähekindlustatud ning hättasattunud inimestele.
5. Kasutame ära Euroopa Liidu võimalused maksta lapsega kodus olnud emadele täiendõppetoetust, et nende tagasitulek tööturule oleks valutum.
6. Töötame lastesõime, -aia ja -hoiukohtade loomise nimel, võimaldamaks noortel vanematel täisväärtuslikult osaleda tööelus. Korrastame lasteaiajärjekorra arvestuse ning tagame selle, et ühe pere lapsed saaksid käia ühes lasteaias.
7. Tagame tasuta sooja koolilõuna igale põhi- ja kutsekooli õpilasele.
8. Loome sihtkapitali paljulapseliste perede laste kõrgkooliõpingute toetuseks.
9. Jätkame Tšernobõlis teeninud meestele sotsiaalsete tagatiste pakkumist.
10. Arendame kodu- ja kodulähedast hoolekannet.
11. Toetame jätkuvalt vanemate kui 65-aastaste inimeste tasuta bussisõitu.
12. Algatame vabatahtlikkusel põhineva „Hea naabri projekti” vanurite ja puudega inimeste jaoks.
13. Toetame Eakate Rahvaülikooli teket.

2. TARTU – PARIMA TERVISEGA LINLASTE LINNAKS

Tartu ja terve Eesti inimeste kehvapoolne tervis pidurdab meie arengut. Meie madal eluiga

ning eriti tervena elatud aastate arv on selle tunnistuseks. Me ei saa lubada olukorda, kus arstijärjekordade pikkuse tõttu võib inimeste tervislik seisund kannatada. Terve inimene on väärtus ning seetõttu peame oluliseks perearsti kättesaadavuse tagamist, tervishoiusüsteemi arengu toetamist ning ennetava meditsiini osakaalu suurendamist. Anname endale aru, et mida parem on tartlase tervis, seda vähem abi vajab ta nii täna kui edaspidi linna sotsiaalabisüsteemilt.

Meie soovime näha Tartut linnana, kus on eeskujulik tervishoiusüsteem ning kus elavad parima tervisega linlased. Selleks me:

1. Toetame perearsti muutumist ettevõtjast taas arstiks.
2. Suurendame perearsti õdede pädevust, finantseerides näiteks täiendõpet, mis aitab lühendada perearstide järjekordi.
3. Töötame välja Tartu tervise arengukava
4. Kaalume võimalusi luua Annelinna tervisekeskus nii perearstidele kui hambaarstidele mõeldud ruumidega.
5. Toetame Maarjamõisa haiglakompleksi teise järgu ehitust ja sisustamist.

3. TARTU – PARIMA ETTEVÕTLUSKESKKONNAGA LINNAKS

Ettevõtjate huvi kasv Tartusse investeerimise vastu loob eeldused paremaks toimetulekuks kogu piirkonnale: inimeste tööhõive, toimetuleku ja heaolu paranemisega kaasneb omavalitsuse tulubaasi kasv.

Meie soovime näha Tartut, kuhu tahetakse investeerida ja töökohti luua. Selleks me:

1. Pakume alustavatele ettevõtetele tööstusparkides vastavalt linna võimalustele toetust maakasutusõiguse ja infrastruktuuride (vesi, kanalisatsioon) rajamise osas.

2. Lihtsustame ja kiirendame ettevõtjate asjaajamist kohalikus omavalitsuses, kaasates selleks kaasaegseid infotehnoloogilisi lahendusi ja nõustamissüsteeme.
3. Loome toimiva ja kasutajasõbraliku ettevõtlust toetava teabesüsteemi.
4. Toetame väikeettevõtjaid Euroopa Liidu (EL) nõuete (keskkonna-, tööhutuse- ja hügieeninõuded) täitmiseks vajalike investeeringute taotlemisel.
5. Toetame kohalike, eeskätt taastuvate toormeallikate kasutamist kohaliku ettevõtluse edendamiseks, sealhulgas tarbekaupade ja bioenergiakandjate tootmiseks.
6. Peame tähtsaks EL struktuurifondide vahendite kiiret ja asjatundlikku kasutamist kohaliku elu arenguks.
7. Toetame väike- ja keskmist ettevõtlust, organiseerides laatu, turge ja muid üritusi.

4. TARTU – PARIM KODUKOHT LASTELE JA NOORTELE

Tartust on aastakümnetega kujunenud lastesõbralik ja nooruslik linn. Meie eesmärk saab olla vaid üks: teha kõik, et see maine säiliks. Noored pered tulevad Tartusse, kui siin on tagatud võimalused lastehoiuks, õppimiseks ja huvihariduseks. Noored jäävad Tartusse, kui siin on tagatud võimalikult head tingimused õppimiseks, vaba aja veetmiseks, töötamiseks, enese arendamiseks, karjääriks ja kodu loomiseks.

Meie soovime näha sellist Tartut, kus on hea elada nii lastel, peredel, noortel kui üliõpilastel. Selleks me:

1. Loome Tartusse koostöös era- ja kolmanda sektoriga vähemalt 300 uut lasteaiakohta, täiendame erinevaid lastehoiuvõimalusi.
2. Rajame linnaosadesse uusi laste mänguväljakuid ja toetame erainitsiatiivi nende rajamisel.
3. Taotleme väikelastega vanemale ühistranspordis tasuta sõitu.
4. Peame vajalikuks, et iga laps saaks osaleda tasuta ühes huviringis – see tagab huvihariduse ka nende perede lastele, kelle majanduslikud võimalused seda muidu ei luba.
5. Toome Tartu noorsootöö ühe katuse alla ning arendame Lille Noortemaja ning Anne Noortekeskuse baasil välja „noortekvartalid“, kuhu koondame kõik huvialaringid,

noorteühendused, infopunktid, nõustamiskeskused ning teised tugistruktuurid, et tagada kvaliteetsem teenuste kättesaadavus. Tunnustame ja toetame noorte omaalgatuslikke projekte.

6. Otsime koos partenritega võimalusi tuua seni tühjalt seisnud hooneid tagasi linnaellu noorte vaba aja veetmise võimaluste avardamiseks (siseskatehall, graffitikeskus jmt).
7. Toetame Tartu noorte osalemist õpilasmalevas ning väljaspool Tartut pärit noorte osalemist õpilasmaleva Tartu rühmades.
8. Teeme ettepaneku muuta alkoholimüügi seadust, et alkohol ei oleks enam kättesaadav igas toidupoes ega tanklas. Toetame alaealistele alkoholi müünud ettevõtetelt alkoholimüügilubade äravõtmist.
9. Arendame koostöös politsei ja kolmanda sektoriga narkoennetust.

5. TARTU – HARIDUS- JA TEADUSPEALINN

Tartu sajanditega kujunenud hariduspotentsiaali tuleb senisest viljakamalt kasutada nii meie kodulinna kui ka kogu Eesti arengu hüvanguks. Ühiskonnaliikmete teadmised ja oskused on suurim rahvuslik rikkus ning ühiskond peab tagama võimalused inimeste eelduste väljaarendamiseks. See omakorda eeldab nii üldhariduse, kutsehariduse, kõrghariduse, aga samuti täiend- ja ümberõppe harmoonilise ja ajastu vajadusi arvestava süsteemi olemasolu. Eesti saab kriisist võitjana väljuda vaid siis, kui toimub jõuline hariduse edendamine, mis tagab meie majanduse kriisijärgse konkurentsivõime rahvusvahelisel turul. Just Tartul on suurimad eeldused vastava koolitustegevuse kogu Eesti jaoks väljaarendamiseks.

Meie soovime näha Tartut parima õpikeskkonnaga linnana ning Eesti hariduse ja teaduse pealinnana. Selleks me:

1. Peame oluliseks alushariduse toetamist, sest hariduse vundament luuakse juba lasteaias. Gümnaasiumiharidus peab olema igale võimekale õpilasele tasuta kättesaadav. Peame riiklikult tähtsaks tasuta kõrghariduse säilimist.
2. Aitame Tartu haridus- ja teaduspotentsiaalile tuginedes korraldada teadusandekate õpilaste ülesleidmist ja nende võimete arendamist.

3. Tsentraliseerime koolide majandusjuhtimise ja vabastame pedagoogid sellega tegelemisest. See aitaks kokku hoida raha ning pühenduda pedagoogidel vaid kõige tähtsamale – laste õpetamisele.
4. Loo me koostöös ülikoolidega botaanikaaeda ja mujale (Emajõe äärde, võimalusel ka koolide juurde) õuesõppeklassid.
5. Toetame „teadmistepõhise ühiskonna” loosungitele reaalse sisu andmist. Selleks kasutame ära Tartu ülikoolide potentsiaali ja kaasame teadlasi jõuliselt poliitikate väljakujundamisse.
6. Kaasame senisest enam Tartu ülikoolide teaduspotsiaali nii linnaruumi planeerimisel, erinevate valdkondade arendamisel.
7. Üliõpilased on Tartu linna akadeemilised kodanikud. Nende heaolu ja normaalsete õpitingimuste tagamine on meile oluline. Toetame jätkuvalt üliõpilasküla, ülikoolide infrastruktuuri renoveerimist ning üliõpilasorganisatsioonide aktiivset osalemist Tartu elus.
8. Õpime Tartu sõpruslinnade kogemusest: seal on rajatud tudengimajad, kus üliõpilased saavad kasutada soodsamaid paljundus- jm teenuseid, sööklad, ruume ürituste korraldamiseks. See eeskujuga väärivad rakendamist ka Tartus.
9. Rajame regulaarse koostöö Tartu kõrgkoolide ja linna vahel Tartu linnavalitsuse osakondade ja linnale kuuluvate ettevõtete (nt Tartu Veevärk, Aura Veekeskus, SA Tartu Sport) muutmisel tudengite praktikabaasiks.
10. Rajame koostöös kõrgkoolidega tasuta valvega rattahoidlad õppe- ja spordihoonete ning ühiselamute juurde.
11. Alustame munitsipaalorterite ehitamist noortele spetsialistidele ja noortele peredele, et noored ja haritud inimesed ei peaks elukohaprobleemide tõttu Tartust ära kolima.

III TARTALISE HEAOLU ON MEIE SÜDAMEASI

1. TARTU – EESTI KULTUURIPEALINN

Meie usume, et Tartu on Eesti tegelik kultuuripealinn. Selleks et seda positsiooni hoida me:

1. Loome Tartu Kontserdibüroo ja Tartu Linnaorkestri. Täna on peaaegu kogu kontserditegevus koondunud nn sisseostetud toodetele.
2. Arendame igas linnaosas kooli baasil välja kogukonna kultuurikeskuse – seal on olemas infrastruktuur, mida tuleb ära kasutada nii täiskasvanute huvitegevuseks kui kogukonna ürituste korraldamiseks.
3. Taastame Tartu laululava rolli Tartu kultuurielus ja vaba aja veetmisel.
4. Toetame Vanemuise teatri blackbox-tüüpi saali väljaehitamist ning leiame vahendeid teatri edasise tegevuse edendamiseks.
5. Ehitame Tartu I Muusikakoolile juurdeehituse.
6. Kaasajastame linnaraamatukogu.
7. Aitame kaasa Tartu Ülikooli ajaloolise hoonestu säilimisele.

2. TARTU - SPORDILINN

Tartu kui spordilinna maine on tugev. Samas teame, et kui tahame Tartu Rock kullavõitude või Tartu Maratoni üritustesarja rahvarohkuse üle ka aastate pärast rõõmu tunda, peame saavutusspordi toetamise kõrval peatähelepanu pöörama noortespordile ning terviseliikumisele. Peame hädavajalikuks teha tööd selle nimel, et võimalikult lühikese aja pärast oleks igas linnaosas terviserada, korralik spordiväljak ja oma spordimaja, sest vaid nii tagame tartlaste püsimise terve, tegusa ja edukana.

Meie soovime, et Tartust saaks tõeliselt sportlik ja terve linn. Selleks me:

1. Tõstame noorsportlaste pearaha nelja aastaga vähemalt Tallinna tänase tasemeni.
2. Korraldame ümber laste- ja noortespordi rahastamise süsteemi. Loome spordialadele võrdsed võimalused arenguks arvestades nende spetsiifikat. Sõltuvus spordibaaside omanike volist peab lõppema.
3. Väärtustame treenerite tööd ja kvalifikatsiooni. Loome kultuurkapitali juurde Treenerite Kullafondi.
4. Liidame SA Tartu Sport, SA Tähtvere Puhkepark ja OÜ Aura Veeskeskus ühtseks organisatsiooniks.

5. Loo me igasse linnaossa valgustatud terviseraja ning korrastame olemasolevad. Toetame korteriühistuid ja koole kõigile avatud vabaõhuliuväljade rajamisel.
6. Renoveerime Tartu Ülikooli staadioni ajaloolise tribüünihoone.
7. Seame sisse läbi aasta toimiva tervisespordiürituste sarja erinevatel spordialadel igas vanuses inimeste seas liikumisharrastuse edendamiseks.
8. Toetame pallimängudes ka linna esindusnaiskondade loomist.
9. Kutsume ellu Tartu ja Tartu sõpruslinnade spordimängud.

3. TARTU – ELAMISVÄÄRNE KODUKOHT

Me tahame, et tartlane tunneks end oma linnas hästi. Selleks on olulised nii inimeste turvalisuse tagamine, tõhus korra kaitse kui inimeste vajaduste järgi toimiv ühistransport. Peame vajalikuks kütuseaktsiisist kohalikele teedele eraldatava osa kahekordistamist.

Meie tahame, et Tartust saaks kodukoht, kus kõigil on turvaline elada. Selleks me:

1. Rakendame tööle munitsipaalpolitsei ja aitame kaasa kodanikualgatuse kasutamisele turvalisuse tõstmisel (sh naabrivalve).
2. Paneme tööle jalgrattapatrullid ning kaalume rolleri- ja ratsapolitsei rakendamist linnaruumis.
3. Muudame koostöös päästeametiga suuremurajoonid, eelkõige Annelinna, operatiivautodele ligipääsetavaks.
4. Peame vajalikuks linna ja lähiümbruse riskide põhjalikku kaardistamist ning ilmnenu d turvariskide kiiret kõrvaldamist.
5. Rakendame avaliku korra tagamise ning turva- ja häiresüsteemide efektiivsuse tagamiseks senisest enam kaasaegseid infotehnoloogilisi vahendeid.
6. Arendame tihedamat koostööd Tartut ümbritsevate omavalitsustega eelkõige linnaäärsete uuselamurajoonide rajamisel, et vältida paralleelsete või ka vastanduvate infrastruktuuride rajamist aga ka näiteks linnas ja lähivallas sarnaste tänavanimede esinemist.

Soovime Tartust teha linna, kus oleks hea liigelda nii kahe kui nelja rattaga, nii jala kui bussiga, aga ka lapsevankri või ratastooliga. Selleks me:

1. Peame oluliseks murda monopoolsus Tartu linna ühistranspordis. Bussiliikluse korraldamine on linna elu üks olulisemaid valdkondi. Meie prioriteet on munitsipaalbussifirma loomine.
2. Arendame ühistransporti koostöös ümbruskonna valdadega. Loomme Tartu ja Tartumaa ühistranspordi ühtse piletisüsteemi.
3. Kujundame raudteejaama piirkonnast linnatranspordikeskuse, kuhu koostöös riigiga viime ka bussijaama.
4. Renoveerime tänavaid tervikuna – kui sõidutee saab uue asfaldi, siis saab ka kõnnitee vajadusel uue katte.
5. Jätkame kodukoha muutmist lapsevankriga ja ratastooliga liikuvatele inimestele ligipääsetavaks.
6. Kujundame koos ümbruskonna valdadega ühtse rattateede võrgustiku.
7. Võtame kasutusele muutuvsuunalised sõidurajad. See võimaldab minimaalsete kulutustega hajutada ajalist liikluskoormust.
8. Otsime võimalusi kaasata Euroopa Liidu vahendeid Tartusse Ropka, Ringtee ja/või Tähtvere silla ehitamiseks.

Meie soovime Tartut näha hästikorraldatud linnamajandusega kodukohana. Selleks me:

1. Nõustame korteriühistuid investeeringute tegemisel. Toetame korteriühistuid hoonete renoveerimisel ning parklate ja õuealade korrastamisel.
2. Otsime võimalusi kogu linnas prügimajade väljaehitamiseks. Lahtise prügi hulga vähenemine aitab muuhulgas kaasa ebasoovitava fauna ohjeldamisele.
3. Viime läbi kogu linna termopildistuse ning töötame selle alusel välja linna energiasäästuprogrammi.
4. Teeme ettepaneku koondada kodutute loomadega tegelemine omavalitsustest maavalitsustesse, et maksimaalselt ära hoida omavalitsuste piirialadel tekkivaid probleeme. Seisame selle eest, et maavalitsuse juurde loodaks vastav ametikoht.
5. Peame vajalikuks suurendada munitsipaalalamispindade mahtu.

4. ANNELINN MUGAVAKS ELUPAIGAKS!

Annelinn on paljuski 30 – 40 aasta taguse planeerimise ohver. Kiiret abi vajavad kvartalisised teed, parklad, mänguväljakud ja haljasalad. Ka Annelinna turvalisus on probleem. Käivitame erinevate riskide maandamiseks koostöö korra-kaitsjate, päästetöötajate ja linnaplaneerijate vahel.

Meie oleme veendunud, et Annelinnast peab saama mugav ja terviklikult välja arendatud elurajoon. Selleks me:

1. Koostame Annelinna parkimisalade teemaplaneeringu. Sealsed parkimisprobleemid vajavad terviklikku lahendust – ei piisa üksikute ühistute vaevanägemisest.
2. Toetame korteriühistuid hoovialade ja juurdepääsuteede päästemeeti vajadustega kooskõlla viimisel. Rekonstrueerimist vajavad kvartalisised teed ja parkimisalad.
3. Aitame ühistuid prügimajade ehitamisel, hoonete renoveerimisel ning hoovide korrastamisel. Nõustame neid investeeringute tegemisel.
4. Koostame terviklahenduse kvartalite vahelistele aladele parkide ja mänguväljakute loomiseks.
5. Loome koolide baasil kogukonna kultuurikeskused, kus saab tegeleda nii täiskasvanute kui laste huvitegevusega ning korraldada üritusi.
6. Arendame Anne kanali ääres ja ümber välja terviseraja koos valgustatud vabaõhuspordipargiga. Korrastame Anne luha puhkealaks.
7. Täiendame olemasolevaid jalakäijate teid ja rohealaid inimsõbralikumaks muutmise eesmärgil pinkidega ja laste mängualadega.
8. Kaalume võimalusi luua Annelinna tervisekeskus nii perearstidele kui hambaarstidele mõeldud ruumidega.
9. Otsime võimalusi taastada turg Annelinnas.

IV TARTU TULEVIK ON MEIE SÜDAMEASI!

1. TARTU -- ROHELINE JA SÄÄSTLIK LINN

Roheline ja säästlik eluviis ei ole tänapäeval vaid sõnakõlks. Keskkonna hoidmisele suuremat tähelepanu pöörates muudame Tuleviku Tartu vaid kaunimaks ja inimväärsemaks.

Meie tahaksime, et Tuleviku Tartu oleks võimalikult mõnusa elukeskkonnaga linn. Selleks me:

1. Ehitame uued lasteaiad-koolid jt ühiskondlikud hooned energiasäästlikkust silmas pidades, võttes kasutusele päikeseenergia, õhksoojuse jne – nii säästame korraga nii keskkonda ja vähendame küttekulusid. Sama põhimõtet rakendame vanade ühiskondlike hoonete renoveerimisel.
2. Kaalume eelkõige linnaõhu puhtuse nimel elektri- ja/või gaasibusside kasutuselevõttu linnatranspordis.
3. Toetame kohalike, eeskätt taastuvate toormeallikate kasutamist kohaliku ettevõtluse edendamiseks, sealhulgas tarbekaupade ja bioenergiakandjate tootmiseks.
4. Korrastame Puiestee tänava endise kaubahoovi Roheliseks Hooviks, kuhu koondame eelkõige taaskasutusega tegelevad organisatsioonid ja ettevõtted.
5. Soosime elektri- ja gaasiautode kasutuselevõttu tankimiskohtade rajamise ja parkimissoodustustega.
6. Rajame koostöös Eesti Maaülikooli ja ümbritsevate omavalitsustega mahepõllumajanduse ostu-õppekeskus.

2. TARTU – INIMSÕBRALIKULT KAVANDATUD LINN

Meie eesmärk saab olla vaid üks: ehitada linna, mitte üksikuid maju. Töötame selle nimel, et Tartust saaks igakülgsest läbimõeldud, elanikkonnaga läbiarutatud ja kooskõlastatud planeerimisega ning nii laste, eakate kui ka puuetega inimeste erivajadustega arvestav kodukoht.

Samas peame vajalikuks kujundada Tartu huvitavate ja meeldejäävate lahendustega tulevikulinnaks, kus oma inimesel on hea elada ja mis külalistele meelde jääb. Tartus annab ära kasutada nii kaasaegse maastikuarhitektuuri võimalusi kui konservatiivset vana ja innovaatilist uut ühendavaid nutikaid detaile. Vabama mõttelennuga linnakujundus aitab kindlasti kaasa ka Tartu kui noorte- ja üliõpilaslina maine säilimisele. Selleks kaasame muuhulgas kõrgkoolide tudengid.

Selleks, et Tuleviku Tartu oleks terviklik, huvitav ja inimnäoliseks kujundatud linnapildiga tulevikulinn:

1. Muudame linnaplaneerimisprotsessi, et mitte võimaldada iga üksiku detailplaneeringuga ja lühiajalistest huvidest lähtuvalt kehtestatud üldplaneeringu muutmist.
2. Kaasame Tartu kõrgkoolide õppejõude ja tudengeid linna kaunimaks muutmise protsessi. Korraldame konkursi üliõpilastele Tartu linna uue linnamööbli, skulptuuride, purskkaevude vmt planeerimiseks ja loomiseks.
3. Koostame Tartu parkide ja rohealade teemaplaneeringu säästmaks neid kinnisvaraarenduse meelevaldast.
4. Arvestame tänavate ja jalakäiguteede loomisel ning renoveerimisel senisest rohkem jalakäijatega: toome linnapilti rohkem pinke ja loome rohelisi puhkesaarekesi.
5. Peame vajalikuks tugevdada linnaosade identiteeti nende kogukondliku tegevuse toetamise kaudu.
6. Käivitame koostöös naaberomavalitsutega vastastikku kasuliku programmi tervisespordi-, matka- ja loodusõpperadade ning heakorrastatud ja atraktiivsete puhkepiirkondade loomiseks linna lähiümbruses.
7. Erinevate riskide maandamiseks tõhustame korrakaitsjate, päästetöötajate ja linna- planeerijate koostööd.

3. EMAJÕGI – ÄRATAME UINUVA KAUNITARI!

Tänane Tartu seisab Emajõe poole kahjuks veel seljaga. Jõgi on Tartus justkui võõrkeha, mis pigem segab kui ühendab. Enamik linlasi tajub ta olemasolu vaid aegajalt jõest üle jalutades või sõites või tulevaste sildade otstarbekuse üle vaieldes. Meie oleme seisukohal, et Emajõe roll linnaelus peab muutuma. Kui Tartu tahab olla tõeline jõelinn, tuleb Emajõgi võsast välja raiuda, peatada jõe kinnikasvamine, korrastada kaldad ning tagada igakülgset võimalust puhkamiseks Emajõe ääres või Emajõel.

Tahame teha kõik selleks, et Emajõest saaks linna elu tuiksoon ja pärl. Selleks me:

1. Peame vajalikuks jõe haldamise delegeerimist keskkonna- ja majandus- ning kommunikatsiooniministeeriumitelt linnale.
2. Ehitame paaditankla Rebase tänava ja Sõpruse silla vahelisele alale ning väikesadamaid.
3. Soodustame Emajõe Takso, veebusside ning paadilaenutuste teket Emajõe ääres.
4. Arendame linna ulatuses Emajõe kaldaalal välja promenaadi ja terviseraja.
5. Loome Emajõe ja Anne kanali vahelisele alale kunstipargi ja korrastatud puhkeala ning Anne kanali ümber terviseraja koos vabaõhuspordipargiga.
6. Toetame omaalgatuslikke ja kolmanda sektori ettevõtmisi, mis suurendaksid Emajõe rolli Tartu linnapildis.

4. E-TARTU – EDUMEELSEIM EESTIS

Eesti kui e-riigi areng on viimastel aastatel erinevatel põhjustel takerdunud. Keskerakond on seisukohal, et Tartu e-teenuste areng ei tohi seisma jääda, vaid Tartu peab selles valdkonnas saama Eestis teenäitajaks. Mitmed e-lahendused viivad linna rahakotist minimaalselt raha, aga loovad olulised eeldused erinevateks sünergilisteks arenguteks. Tänapäevast infotehnoloogiliste vahendite maksimaalne kasutamine muudab kohaliku elu juhtimise avalikumaks ja avatumaks.

Meie soovime näha Tuleviku Tartut nutikate lahendustega linnana. Selleks me:

1. Katame avaliku linnaruumi tasuta traadita interneti levialaga.
2. Loome linna kodanikuportaali, et igapäevane asjaajamine linnavalitsusega – olgu selleks avalduste ja taotluste esitamine või elukoha muutmine – võiks toimida igale tartlasele sobival ajal ja kohas.
3. Koondame Tartu e-koolid ühtseks võrgustikuks.
4. Hõlbustame nii õpilaste kui ka õpetajate tööd ning alustame piltootprojekti digitaalse õpikeskkonna loomiseks Tartu koolides, mis aitab kaasata õpetamisse parimaid spetsialiste.
5. Loome ühistranspordi mobiilipõhise seiresüsteemi, mis võimaldab operatiivset infot busside reaalse liikumise kohta.
6. Muudame Tartu „intelligentseks“ linnaks (Näiteks paigaldame tänavavalgustitele sensorid, et laternad põleks siis kui seda vaja, mitte ei raiskaks ilmaasjata energiat).